

Viltkött och hygien

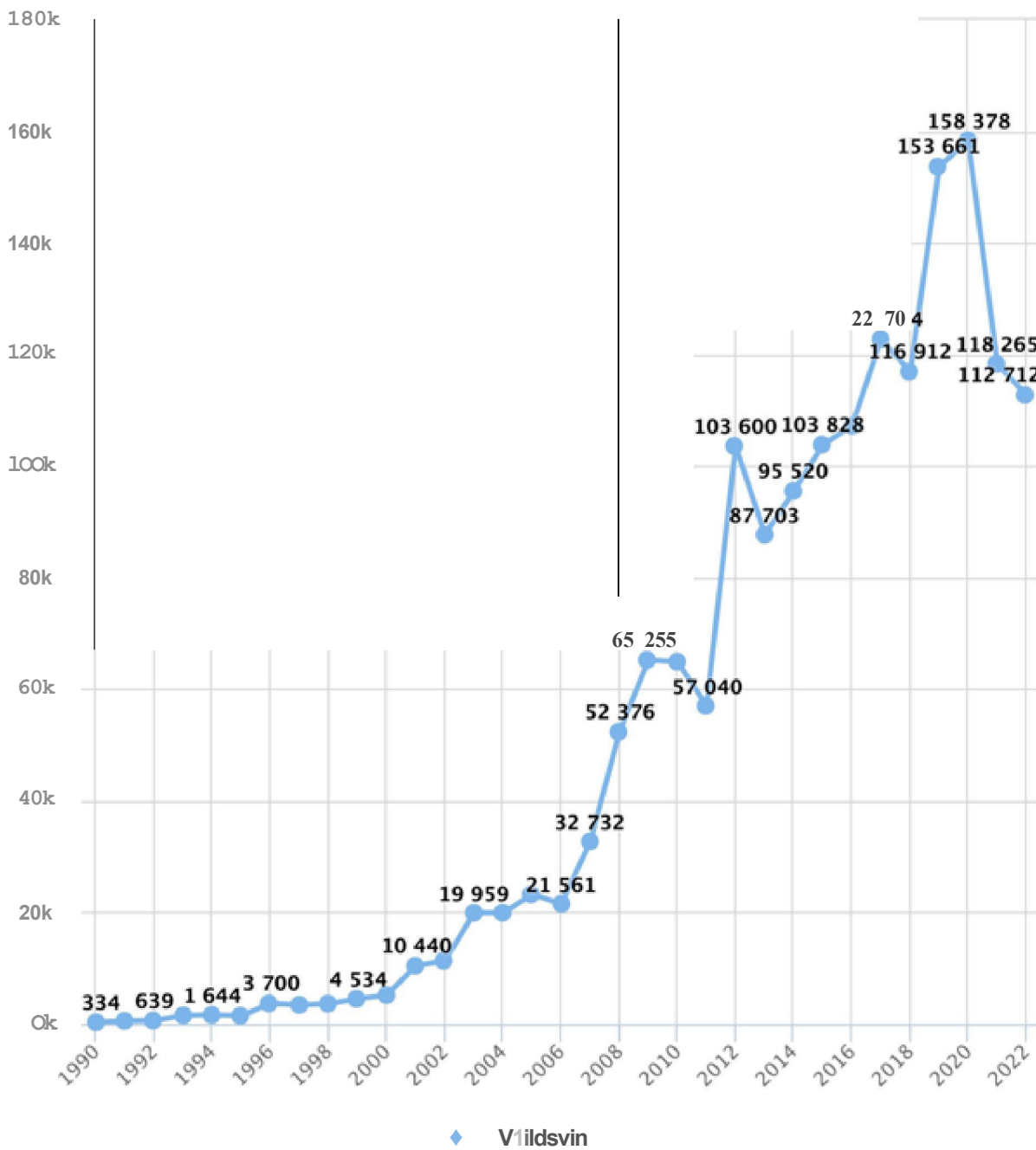
Vildsvinskött – kvalitet och smak

Jonas Malmsten
veterinär

LST Uppsala län / Addarsnäs, mars 2024

Avskjutning: Avskjutning vildsvin nasionellt 1990-2022

◆ Vildsvin

Viltkött i Sverige

- 20 000 ton (2012-13)
  - SNV Rapport (Malmfors/Wiklund)
- 75 % i hemmet
  - Ffa älg, vildsvin, dovhjort (7 500/
2 700/3 100 ton)
- *Nöt – 135 000 ton*
- *Fläsk – 250 000 ton*
- *Lamm – 5 300 ton*
- *Kyckling – 165 000 ton*
- *Ren – 1 400 ton*

Viltkött i Sverige

- Älg 7 500
- Dovhjort 3 100
- Vildsvin 2 700
- Kronhjort 550
- Rådjur 1 000

SUMMA: 14 900 ton

Jägarens slakthygien - flödet

- Djuret föds
- Äter – växer – rör sig
- Jakt bedrivs
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens slakthygien - flödet

- Djuret föds
- Äter – växer – rör sig
- Jakt bedrivs
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Transport

Jägarens hygien - flödet

- Djuret föds
- Äter – växer – rör sig
- Jakt bedrivs
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Transport

Jägarens hygien - flödet

- Djuret föds
- Äter – växer – rör sig
- Jakt bedrivs
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Transport

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

Jägarens hygien - flödet

- Jaktens bedrivande
- Skottets placering
- Hantering efter skott
  - Urtagning
  - Hängning
  - Flåning
  - Styckning
  - Packning
  - Förvaring
  - Förmedling

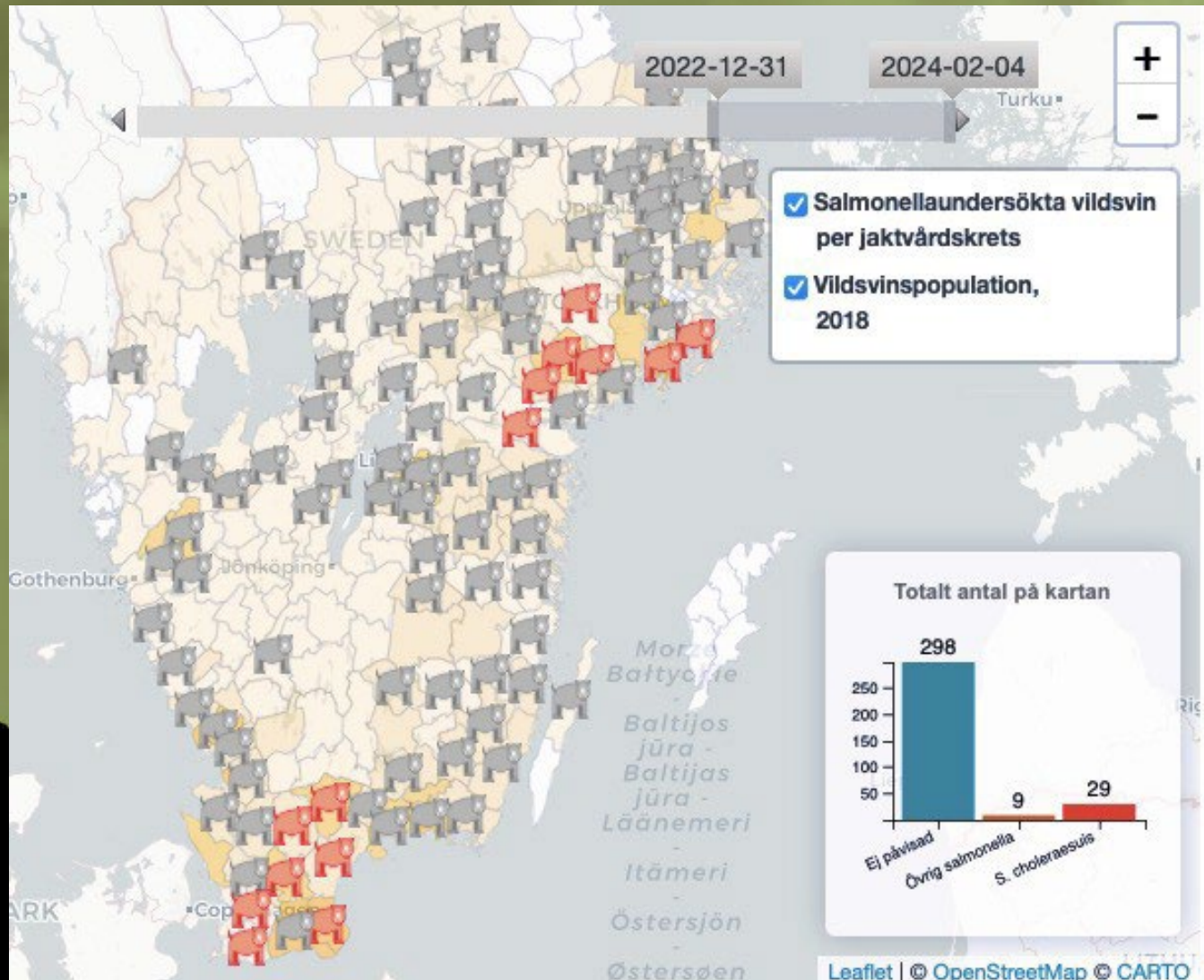

Livsmedelshygien & matförgiftningar

- <10% av alla matförgiftningar rapporteras.
  - oftast utbrott
- 31 000 rapporterade sjukdomsfall av matförgiftning under åren 2008-2018
  - Orsak okänd (bakterie, virus, parasit etc.).
- Vanligaste smittkällorna kycklingkött, sammansatta måltider, buffémat och vegetabilier.
- Viltkött liten del av Sveriges totala livsmedelskonsumtion

Salmonella Choleraesuis hos vildsvin

Sammanfattning

- Viltstammar starka – vissa minskar, vissa ökar
- Viltkött är omtyckt och efterfrågat
- Köttmängden är liten
- Hygienen varierar
- Köttet kommer inte alla tillgodo
- Mer kött ska nå marknaden (RU, vildsvin)
- Kommunal registrering el. VHA

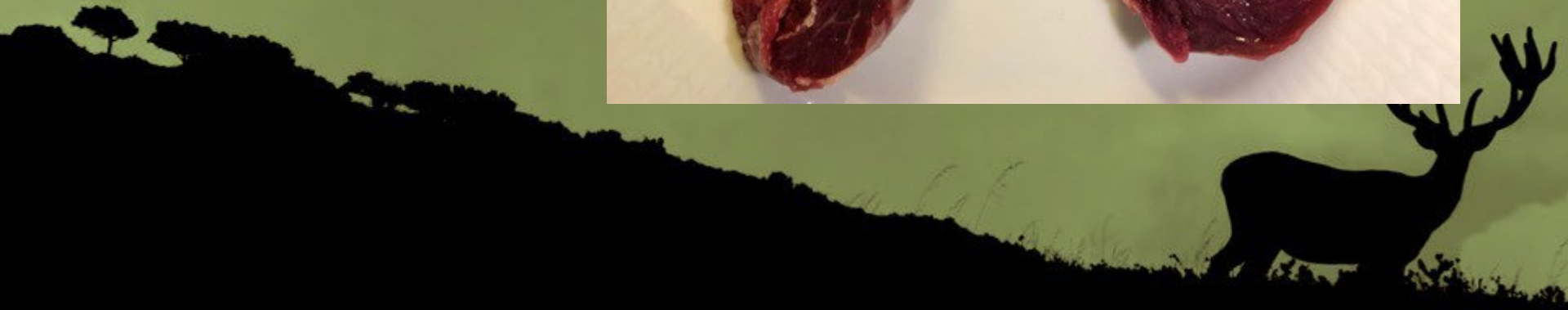
Vad vet vi om
vildsvinsköttets kvalitet?

Viltkött

- *Nyttigt*
- *Hållbart*
- *Etiskt*
- *Gott*
- *Dyrt*
- *Svårt att få tag på*

Kvalitetsfaktorer

Före döden

- Genetik
- Kön
- Ålder
- Livsmiljö
- Föda
- Jaktmetod (10 x stress?)
- (Skottets placering)

Efter döden

- Hantering (alla steg)

pH-värde i kött

- Energi i muskler
- Gott om energi -> lågt pH
- Tomt på energi -> högt pH
- Högt pH – dålig kvalitet
  - Hållbarhet
  - Vätska
  - Konsistens
- Unga djur bättre
- <5,8

Färg & vätska

- Vildsvinskött är mörkare
  - Myoglobin
  - Stress/ålder påverkar
- Vattenhållande kapacitet
  - WHC
  - Påverkar vikt och kvalitet
  - Vätskeutträde (tining, förvaring, tillagning)
  - Påverkas av stress, hantering

Mörhet

- Viktigt för konsumenten
- "Palatibilitet"
  - Komplex upplevelse
  - Sensorik + fysisk process
- Detaljskillnader
- Påverkas av
  - Uppfödning
  - Ålder
  - Föda
  - Bindväv
  - Fett
  - Sarkomerlängd
  - pH

Perimysium, or fascicle

Perimysium

Fascicle

Endomysium
between fibers

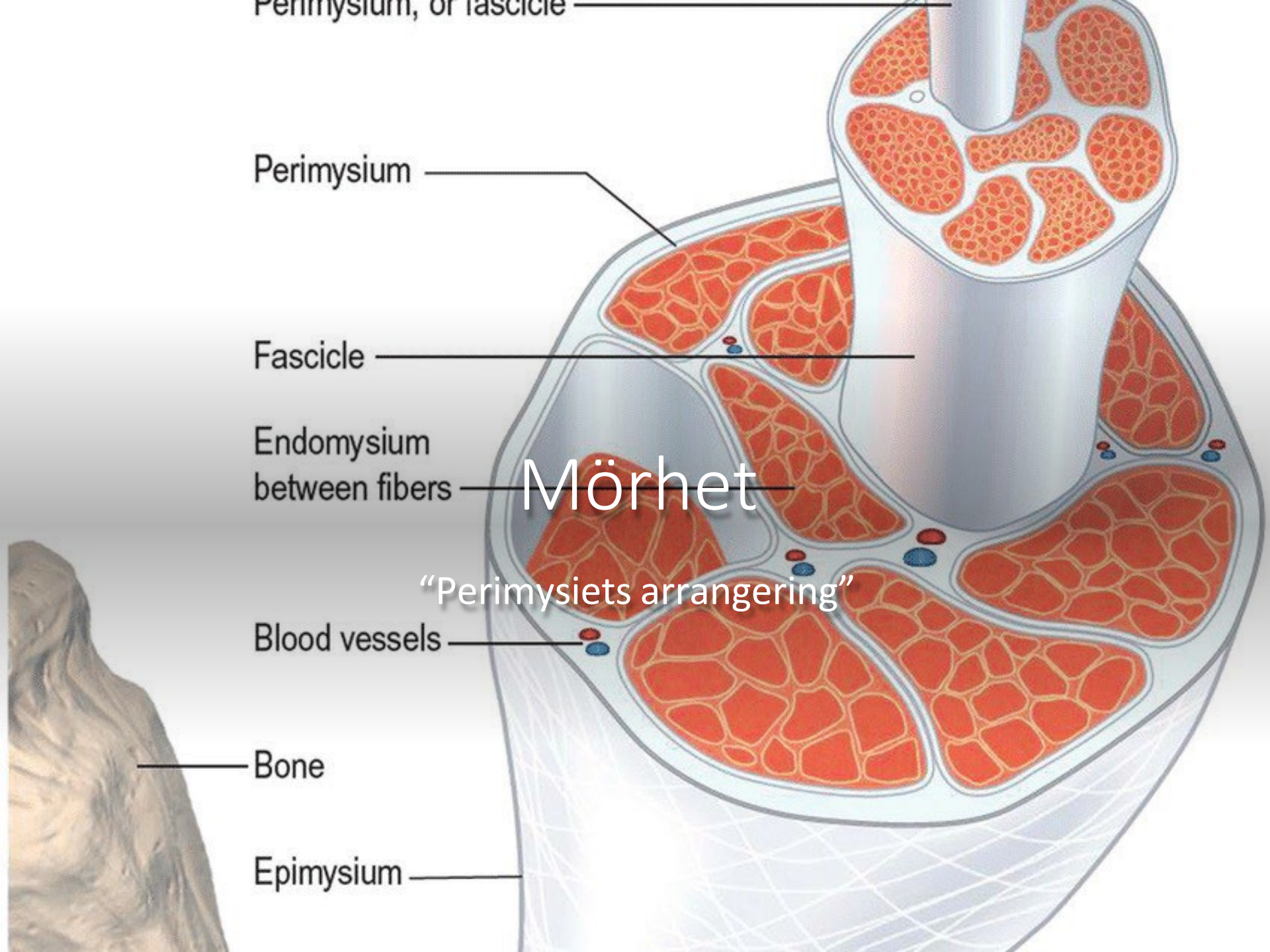
Mörhet

“Perimysiets arrangering”

Blood vessels

Bone

Epimysium

Textur

- Vad är textur?
- Kan mätas på lab.
  - “Shear force”
- Hängning påverkar
- Jaktmetod
- Säsong

Vildsvinskött vs fläskkött

Upplägg

- Svensk studie (2023)
- 17 vildsvin (VHA), 3 tamsvin
- pH
- Fett
- "Sensorik"

Resultat

Vildsvin högre pH

- Vildsvin fetare (im.)
- Vildsvin mer Omega-3
- Gyltor godast

A close-up photograph of a whole roasted duck on a metal spit, positioned in a dark pan. The duck's skin is a rich, golden-brown color, glistening with oil. The pan is filled with bubbling oil, and the background is dark and textured. The text 'Tack!' is overlaid in the center of the duck.

Tack!

jmalmsten@gmail.com

0735-6456664.